

Teatre artesanal en llengua catalana

El projecte Alcover ha aconseguit en la seua quarta edició implicar ajuntaments i governs autonòmics en un circuit teatral que possibilitarà que companyies del Principat, del País Valencià i Balears facen més de 65 representacions arreu dels Països Catalans.

ARXIU / J. CELIÀ

El grup teatral mallorquí La Iguana durant la presentació de 'La meitat de res'. Aquest grup, encapçalat pel seu director, Carles Molinet, ha estat un dels principals artífexs del Projecte Alcover.

S'alça el teló, som a Bellguard (la Safor) el 30 de gener de 1999. La Marta, una infermera que compagina la seua vida professional a l'hospital amb la d'amant d'un metge que la visita de tant en tant i amb qui manté una relació furtiva i insatisfactòria intenta escriure una novel·la. Per nodrir-se de material humà, s'acosta a la seua veïna Isabel, una mestressa de casa que treballa en l'economia submergida domèstica per tirar endavant una família de tres fills i un marit en atur i alcohòlic.

Andorra la Vella, 5 de març de 1999. Una parella es troba sota els focus d'un escenari a l'ombra d'un semàfor.

S'apaguen els llums, en primer

pla apareix el poeta Blai Bonet assegut en una cadira baixa al bell mig d'un escenari de Granollers el 17 d'abril de 1999.

Tres escenes a tres espais allunyats geogràficament però on actors i espectadors s'intercanvien un "bona nit".

La infermera és Txé Arana, de la companyia catalana A Santa Companya, el desconegut del semàfor és Rafa Calatayud, de la companyia valenciana Moma Teatre, i aquest personatge pensatiu que seu en una cadira és Pep Torsa, de la companyia de les Illes Balears Teatre de Ciutat. Tots tres, amb els seus companys, protagonitzaran seixanta-cinc representacions a vint poblacions del País Valencià, el Principat, les Illes Balears

i d'Andorra entre el gener i l'abril d'aquest any. Les seues obres, *Es-trips*, *L'altre* i *La casa en obres*, respectivament, han estat seleccionades per dur endavant la quarta edició del Projecte Alcover. *A doble espai*, de la companyia balear Gom Teatre, és el quart dels títols escollit per actuar de suplent de les anteriors en cas que hi haguera alguna incompatibilitat de dates.

Carles Molinet, director del grup Iguana i del teatre Manacor, a Palma, és el principal artífex del Projecte Alcover, una xarxa d'intercanvi teatral en llengua catalana que des que va començar l'any 1996 ha fet viatjar per terres d'aquest àmbit lingüístic dotze companyies valencianes, balears i catalanes i de les quals fins ara han pogut gaudir 40.000 espectadors. Segons Molinet, "l'objectiu d'aquest intercanvi és a més del de la promoció del teatre en català, la promoció d'un teatre no tan comercial, el teatre que ens agrada anomenar artesanal". Així, se supera la dificultat que obres de qualitat que s'han representat a les Illes o al País Valencià arriben als escenaris catalans, "la qual cosa no passa sovint", afegeix Molinet. Per al valencià Toni Pastor, coordinador del projecte Alcover, el que s'aconsegueix "és ampliar el mercat natural del teatre en llengua catalana i que no quede relegat a l'àmbit autonòmic".

A més dels territoris que titulen el *Diccionari Català-Valencià-Balear*, d'Alcover i Moll, origen del nom de la xarxa, a aquesta

quarta edició s'ha sumat Andorra, on hi haurà representacions a dos municipis. A més, la Universitat de València participa també en el projecte, per al qual ofereix la sala Palmireno, ubicada en una de les seues facultats. Alboraià, Girona, dos municipis d'Andorra i un de Mallorca són les cinc poblacions per les quals en els pròxims mesos passaran les companyies del projecte Alcover per primera vegada. Benicàssim, Tortosa, Mataró, Palma, Inca o Dènia són algunes de les veteranes.

El projecte s'engega el mes de juny amb la Mostra de teatre d'Alcoi, i on actuen grups valencians d'entre els quals els programadors pre-seleccionen l'espectacle valencià. El mes de setembre a la Fira de Tàrraga es fa el mateix amb l'espectacle català i el mes d'octubre es tria d'entre els participants a la Fira de Manacor la companyia i l'obra de les balears. El mes de desembre se seleccionen definitivament les obres per establir el calendari i començar les representacions el mes de gener.

Aquest projecte ha revitalitzat l'intercanvi de companyies valencianes, catalanes i il·lenques, ja que, segons Alfred Port, tècnic cultural de l'Ajuntament de Reus i director de teatre, "els programadors que assisteixen a les fires de teatre tenen la possibilitat de conèixer grups de fora del seu entorn i contractar-los a banda del Projecte Alcover". Perquè "el nostre objectiu és que a les Illes Balears es busquen companyies valencianes o que al Principat es coneguen les de les Illes, per posar un exemple". Ja deien els impulsors, en anteriors edicions, "la finalitat última del Projecte Alcover és desaparèixer, ja que del que es tracta és d'aconseguir que els ajuntaments contracten companyies teatrals d'arreu de l'àmbit lingüístic d'una manera natural, sense necessitat d'establir cap circuit específic".

El projecte Alcover va impulsar també la creació de la Fira de Teatre de Manacor, que ha esdevingut, segons el director de la Fira, Tomeu Mengual, "l'única manera de fer acudir programadors teatrals a les Illes i poder fer viatjar

El projecte Alcover s'engega al juny a la Mostra de Teatre d'Alcoi, punt de referència ineludible del teatre en català al País Valencià.

les companyies balears, presones de la insularitat".

La primera edició començà a brollar el setembre del 95 durant la Fira de Teatre al carrer de Tàrraga. Un grup de tècnics de cultura d'una sèrie de municipis decidiren muntar un circuit d'actuacions "més enllà de fronteres administratives en què entrecreuar obres de qualitat amb un muntatge escènic mitjà. Amb la intervenció de municipis com Alcoi, el Vendrell, Manacor o Vila-real (així fins a quatorze pobles) es va dissenyar un pla que deixava fora grans ciutats com València o Barcelona. Aquella primera experiència arribà a 15.000 espectadors en 46 actuacions.

Aquell experiment s'ha convertit en una activa xarxa de comunicació cultural entre programadors, tècnics cultural i directores teatrals que aspira a aprofitar aquesta infraestructura per a l'intercanvi d'altres camps de les arts com la música, la pintura, l'escultura o el cinema. Per a Jordi Botella, director del Centre Cultural i de la Mostra d'Alcoi, "aquesta iniciativa ha possibilitat la superació de moltes barreres i la creació d'un espai informal de coincidència i voluntat compartida".

En aquesta edició els vint ajuntaments participants invertiran aproximadament 40.650.000 pessetes, quasi el doble del que hi invertiren en la passada edició i la meitat del que s'ha invertit en els quatre anys de vida d'aquest circuit. Els tres governs autonòmics més el d'Andorra patrocinen la iniciativa amb subvencions o ajudes a les gires. Apareixen com a patrocinadors el Govern d'Andorra, la Generalitat de Catalunya, el Govern Balear, la Diputació de Barcelona, el Consell Insular de Mallorca, Acció Cultural del País Valencià i Òmnium Cultural. El Circuit Teatral Valencià i Línies Marítimes Balearia també hi col·laboren.

Entre les companyies que ja han participat hi ha l'Horta, la Dependent, Moma Teatre, La Manual, Teatre de Què, Zotal Teatre, La Iguana o Mont.

L'any passat el Projecte Alcover rebé el setè Premi d'Honor al Mèrit Cultural de la Vila de Pedreguer.

El teló del Projecte Alcover s'abaixarà a Silla el 30 d'abril amb la Marta i la Isabel, en l'espectacle *Estrips* que rebrà de nou els aplaudiments de tal vegada centenars d'espectadors i espectadores. Probablement la majoria d'ells no sabran res del Projecte Alcover, ni de la fira de Tàrraga, ni de la de Manacor, però s'hauran identificat amb l'una o l'altra, o amb cap, de la mateixa manera que ho hauran fet els qui les hagen vistes a Andorra la Vella, Palma o Girona, en català-valencià-balear.

Ester Pinter

Jordi Botella. Per al director de la Mostra de Teatre d'Alcoi i del centre cultural de la mateixa ciutat, la iniciativa del projecte Alcover "ha possibilitat la superació de moltes barreres i la creació d'un espai informal de coincidència i voluntat compartida entre els grups de teatre dels Països Catalans".